

Programbeskrivelse

Foreldrekompasset på helsestasjon, i barnehage og på skolen

Dette dokumentet beskriver de overordnede rammene for gjennomføringen av Foreldrekompasset. I tillegg til dette har kommunen ulike rutiner og øvrig støttemateriell til ansatte for gjennomføring av programmet. Foreldrekompasset er et foreldrestøtteprogram som går fra før fødsel og ut 10.trinn. Kommende foreldre vil møte Foreldrekompasset gjennom små drypp i svangerskapet via svangerskapskontrollen på helsestasjon. Så blir programmet mer fremtredende gjennom barnets første leveår gjennom ordinært tilbud på helsestasjonen. Den lengste innsatsen i Foreldrekompasset skjer i barnehagen og skolen med foreldremøter som arena.

Foreldrestøtte defineres som en aktivitet som gir foreldre kunnskap om barns helse, emosjonelle-, kognitive- og sosiale utvikling, styrker foreldrenes sosiale nettverk og relasjonene mellom foreldrene (Trygge familier og godt foreldreskap – Stortingsmelding 24, 2015). I Foreldrekompasset består foreldrestøtten av to aktiviteter som man gjenkjenner fra definisjonen. Dette er kunnskapsdeling med foreldre omkring ulike sider ved barns utvikling og behov, og tilrettelegging av dialog og refleksjon mellom foreldre i mindre grupper. Hvordan disse to aktivitetene gjennomføres ser annerledes ut på helsestasjonen sammenlignet med barnehage og skole.

Programmet bygger på fire kjernekomponenter, som på ulike måter gjennomsyrrer innholdet og aktivitetene gjennom hele oppvekstforløpet. Disse er sammenheng, gjentakelse, programbegreper (trygge, tydelig og støttende foreldre) og foreldrefleksjon.

Alle ansatte som skal gjennomføre Foreldrekompasset vil være i behov av informasjon og opplæring for å kunne gjennomføre programmet etter intensjon. Det gjelder alle arenaene. Opplæringen til de ulike ansatte tar utgangspunkt i kjernekomponentene, men formen på opplæringen vil kunne variere noe og tilpasses de ulike ansattgruppene.

Jordmødre – tiden før fødsel:

Hva?	Hvordan?
Skriftlig informasjon	<p>Tekst om Foreldrekompasset legges inn i den eksisterende skriftlige informasjonen.</p> <p>Tekstfletting inn i eksisterende brosjyre: Under redigering pr. januar 2022</p> <p>Ved utdeling av aktuell brosjyre kommenteres Foreldrekompasset spesielt. Dette kan gjøres slik; <i>«Kommunen har et foreldrestøtteprogram som heter Foreldrekompasset. Det står nevnt her. Dere vil møte programmet flere ganger etter hvert som barnet blir eldre».</i></p> <p>Plakat med kompasset og programbegrepene henges opp på kontor og venterom på helsestasjon.</p>

Bruk av programbegrepene «trygge, tydelige og støttende foreldre» i individuelle konsultasjoner.	Det er viktig at foreldre er med å velge temaene i konsultasjonene. Der hvor det er mulig oppfordres jordmor å reflektere omkring programbegrepene sammen med kommende foreldre.
Kurs – grupper før fødsel	Dersom kommunen har et slikt gruppetilbud skal minimum en gruppesamling gjennomføres med de to foreldrestøtteaktivitetene kunnskapsdeling og tilrettelegging av dialog/ foreldrerefleksjon. Hvis det deltar fagpersoner utover jordmødre på gruppene er det viktig at de kjenner til Foreldrekompasset.

Helsestasjonsprogrammet - barnets første leveår:

Hva?	Hvordan?
Skriftlig informasjon	<p>Enten: Tekst om Foreldrekompasset legges inn i den eksisterende skriftlige informasjonen.</p> <p>Tekstfletting: Under redigering per januar 2022.</p> <p>Eller: Del ut en egen brosjyre om Foreldrekompasset.</p> <p>Ved utdeling av aktuell brosjyre, kommenteres Foreldrekompasset spesielt. Dette kan gjøres slik; <i>«Kommunen har et foreldrestøtteprogram som heter Foreldrekompasset. Det står nevnt her. Dere vil møte programmet flere ganger etter hvert som barnet blir eldre. Her på helsestasjonen er programmet et særlig fokus i gruppene våre».</i></p> <p>Plakat med kompasset og programbegrepene henges opp på kontor og venterom på helsestasjon.</p>
Bruk av programbegrepene «trygge, tydelige og støttende foreldre».	Det er viktig at foreldre er med å velge temaene i konsultasjonene. Der hvor det er mulig oppfordres helsesykepleier til å reflektere omkring programbegrepene sammen med foreldrene. Dette gjelder både i gruppe- og på individuelle konsultasjoner.
Gruppekonsultasjoner i helsestasjonsprogrammet	I minimum en av de eksisterende gruppekonsultasjonene skal denne gjennomføres

	<p>med de to foreldrestøtteaktivitetene: kunnskapsdeling og tilrettelegging av dialog/ foreldrefleksjon.</p> <p>Hvis det deltar fagpersoner utover helsesykepleiere på gruppekonsultasjonene, er det viktig at de kjenner til Foreldrekompasset.</p>
--	--

Skolehelsetjenesten:

For å bidra til sammenheng og gjentakelse i Foreldrekompasset, er det viktig at Skolehelsetjenesten har kjennskap til programmet. Det innebærer at de har kunnskap om den autoritative foreldrestilen og programbegrepene trygge, tydelige og støttende foreldre. Da kan de i møte med foreldre anvende og reflektere omkring programbegrepene. I tillegg oppfordres helsesykepleierne til å se igjennom de ulike temaene på sitt alderstrinn. Gjennom dette kan de bidra til å understøtte informasjonen som er gitt på foreldremøter.

Foreldrekompasset i barnehage og på skole

For å sikre implementeringskvaliteten er det definert hvor mange fra hver barnehage og skole som skal delta på Foreldrekompassets programopplæring. Disse kalles ressurspersoner.

For barnehagene er antall ressurspersonene definert ut slik:

Barnehagestørrelse	Antall ressurspersoner - Minimum	Antall ressurspersoner - Anbefalt
Størrelsen på barnehagen er ikke styrende, da antall ressurspersoner justerer seg selv.	Styrer og pedagogisk leder fra hver avdeling.	Minimumskravet, og i tillegg bør øvrig pedagogisk personell delta

I skole er antall ressurspersonene definert ut slik:

Skolestørrelse	Antall ressurspersoner - Minimum	Antall ressurspersoner - Anbefalt
«Små skoler» Inntil 200 elever	1 representant fra ledelsen, 2 lærere, gjerne teamleder/ teamkoordinatorer/ sos.ped.ansvarlig = totalt 3 personer	Minimumskravet, og i tillegg bør en teamleder/ teamkoordinator fra hver trinn delta.
«Mellomstore skoler» Mellom 200-400 elever	1 representant fra ledelsen, 3 lærere, gjerne teamleder/ teamkoordinator/ sos.ped.ansvarlig	Minimumskravet, og i tillegg bør en teamleder/ teamkoordinator fra hver trinn delta.

	= totalt 4 personer	
«Store skoler» Over 400 elever	1 representant fra ledelsen, 4 lærere, gjerne teamleder/ teamkoordinator/ sos.ped.ansvarlig = totalt 5 personer	Minimumskravet, og i tillegg bør en teamleder/ teamkoordinator fra hver trinn delta.

Gjennomføring av Foreldrekompaset i barnehage og skole

I barnehage og skole gjennomføres Foreldrekompaset på lik måte.

Hva?	Hvordan?
Skriftlig informasjon	Enten: Tekst om Foreldrekompaset flettes inn i invitasjon til aktuelt foreldremøte Og/ eller: Foreldre får utdelt flyer/ brosjyre om programmet digitalt og/ eller fysisk på plassen/ i postmappe. I etterkant av gjennomført foreldremøte deles ferdiglaget oppsummering om valgt tema med foreldre.
Bruk av programbegrepene «trygge, tydelige og støttende foreldre» i aktuelle situasjoner.	Om det er mulig i dialogen mellom foreldre og ansatte, bør ansatte skape sammenhengen mellom foreldrenes fokus og programbegrepene trygge, tydelige og støttende.
Foreldremøter	På minimum ett foreldremøte per barnehage – og skoleår, gjennomføres Foreldrekompaset. Virksomheten kan selv, gjerne i samarbeid med foreldrene, velge et tema fra programmets temaportefølje. Gjennomføringen innebærer kunnskapsdeling med en ferdig laget presentasjon, og tilrettelegging av dialog og refleksjon mindre foreldregupper i etterkant.